A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2010. május 20.*

A C-434/08. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberlandesgericht Oldenburg (Németország) a Bírósághoz 2008. október 1-jén érkezett, 2008. szeptember 11-i határozatával terjesztett elő az előtte

Arnold und Johann Harms als Gesellschaft bürgerlichen Rechts

és

Freerk Heidinga

között folyamatban lévő eljárásban,

* Az eljárás nyelve: német.

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, E. Levits, A. Borg Barthet (előadó), J.-J. Kasel és M. Safjan bírák,

főtanácsnok: J. Mazák,
hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2009. december 3-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– Arnold und Johann Harms als Gesellschaft bürgerlichen Rechts képviseletében F. Schulze Rechtsanwalt,

– a német kormány képviseletében M. Lumma és N. Graf Vitzthum, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében F. Erlbacher és F. Clotuche-Duvieusart, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2010. február 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról, továbbá a 2019/93/EGK, 1452/2001/EK, 1453/2001/EK, 1454/2001/EK, 1868/94/EK, 1251/1999/EK, 1254/1999/EK, 1673/2000/EK, 2358/71/EGK és a 2529/2001/EK rendelet módosításáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 270., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 40. kötet, 269. o.) értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az Arnold und Johann Harms als Gesellschaft bürgerlichen Rechts és F. Heidinga (a továbbiakban: vevő) között egy mezőgazdasági üzem adásvételéről szóló szerződésből eredő kötelezettségek teljesítése tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós szabályozás

Az 1782/2003 rendelet

3 Az 1782/2003 rendelet többek között létrehozza a mezőgazdasági termelők jövedelemtámogatási rendszerét. E rendszer elnevezése e rendelet 1. cikkének második francia bekezdése értelmében „egységes támogatási rendszer".

4 Az 1782/2003 rendelet (2) preambulumbekezdése szerint:

„A közvetlen támogatás teljes kifizetését a mezőgazdasági földterülettel, a mezőgazdasági termeléssel és tevékenységekkel kapcsolatos szabályok betartásához kell kötni. E szabályok célja a környezetre, az élelmiszer-biztonságra, az állategészségügyre és az állatok kíméletére, valamint a mezőgazdasági földterület jó mezőgazdasági és ökológiai állapotára vonatkozó alapvető előírásoknak a közös piacszervezés keretébe való beillesztése. Ezen alapvető előírások be nem tartása esetén a tagállamoknak arányos, objektív és a progresszivitás elvén alapuló ismérvek szerint részben vagy egészben vissza kell vonniuk a közvetlen támogatást. A támogatás ilyen alapon történő visszavonása nem sértheti [helyesen : érintheti] a közösségi vagy a nemzeti jog alapján e rendeletben vagy a jövőben megállapításra kerülő szankciókat."

5 Az említett rendelet (3) preambulumbekezdése többek között kimondja az alábbiakat:

„A mezőgazdasági földterület termelésből való kivonásának megakadályozása, valamint jó mezőgazdasági és ökológiai állapotának fenntartása céljából előírásokat kell megállapítani, amelyek alapjai vagy fellelhetők az egyes tagállamok nemzeti rendelkezéseiben, vagy nem. […]”

6 Az 1782/2003 rendelet (21) preambulumbekezdése szerint:

„A közös agrárpolitika alapján működő támogatási rendszerek közvetlen jövedelemtámogatást írnak elő, különösen a mezőgazdasági népesség megfelelő életszínvonalának biztosítása céljából. Ez a célkitűzés szorosan összefügg a vidéki térségek megőrzésével. A közösségi pénzeszközök jogtalan kiutalásának elkerülése érdekében nem fizethető támogatás olyan mezőgazdasági termelő részére, aki mesterségesen teremtette meg az adott támogatási jogosultság megszerzéséhez szükséges körülményeket.”

7 E rendelet (24) preambulumbekezdése értelmében:

„A közösségi mezőgazdaság versenyképességének fokozása, valamint az élelmiszer-minőség és a környezetvédelmi előírások szükségképpen maguk után vonják a mezőgazdasági termékek intézményes árának csökkenését és a mezőgazdasági üzemek termelési költségeinek növekedését a Közösségben. E célok elérése, valamint egy piacorientáltabb, fenntartható mezőgazdaság létrehozásának elősegítése érdekében végre kell hajtani a termelés támogatásáról a termelő támogatására való áttérést egy minden egyes gazdaság számára elérhető, független jövedelemtámogatási rendszer bevezetésével. Miközben a mezőgazdasági termelőknek kifizetett támogatások tényleges összege nem változik, e szétválasztás jelentős mértékben növelni fogja a jövedelemtámogatás hatékonyságát. Ezért indokolt a mezőgazdasági üzem egységes támogatását a környezetre, az élelmiszer-biztonságra, az állategészségügyre és az

állatok kíméletére, valamint a gazdaság jó mezőgazdasági és ökológiai állapotának fenntartására vonatkozó előírásoknak való kölcsönös megfeleltetéshez kötni."

8 Az említett rendelet (30) preambulumbekezdése többek között az alábbiakat tartalmazza:

„A teljes összeget, amelyre egy adott mezőgazdasági üzem jogosult, részekre (támogatási jogosultságokra) kell felosztani, és hozzá kell rendelni egy meghatározandó támogatható hektárszámhoz, a támogatási jogok átruházásának megkönnyítése érdekében. A megfelelő mezőgazdasági alapot nélkülöző támogatási jogosultságok felhalmozásához vezető spekulatív átruházások elkerülése érdekében a támogatás odaítélésénél indokolt meghatározott támogatható hektárszámhoz kötni a jogosultságokat, és egyúttal rendelkezni a jogosultságok átruházásának egy-egy régión belülre történő lehetséges korlátozásáról. […]"

9 Ugyanezen rendelet 2. cikke szerint:

„[…] a következő meghatározásokat kell alkalmazni:

a) »mezőgazdasági termelő«: olyan természetes vagy jogi személy, illetve természetes vagy jogi személyek csoportja […], aki, illetve amely mezőgazdasági tevékenységet folytat;

[…]

c) »mezőgazdasági tevékenység«: mezőgazdasági termékek termelése, tenyésztése vagy művelése, ideértve a betakarítást, a fejést, az állattenyésztést és a mezőgazdasági célból történő állattartást, valamint a mezőgazdasági földterületek jó mezőgazdasági és ökológiai állapotának fenntartását az 5. cikkben meghatározottak szerint;

[…]”

10 Az 1782/2003 rendelet II. címe tartalmazza a 3–9. cikkből álló „Kölcsönös megfeleltetés” című 1. fejezetet. E rendelet „Alapvető követelmények” című 3. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A közvetlen kifizetésben részesülő mezőgazdasági termelő köteles betartani a III. mellékletben említett, jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeket az említett mellékletben megállapított időbeli ütemezés szerint, továbbá a mezőgazdasági földterületek jó környezeti [helyesen: mezőgazdasági] és ökológiai állapotára vonatkozóan az 5. cikkben megállapított előírásokat.

(2) A hatáskörrel rendelkező hatóság a mezőgazdasági termelő rendelkezésére bocsátja a jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények, valamint a mezőgazdasági földterületek jó környezeti [helyesen: mezőgazdasági] és ökológiai állapotára vonatkozó előírások jegyzékét.”

11 Az 1782/2003 rendelet III. címe, amely az „Egységes támogatási rendszer” címet viseli, 1–4. fejezetében alapvető szabályokat tartalmaz a mezőgazdasági termelők e termeléstől „független” jövedelemtámogatási rendszerére vonatkozóan.

12 Az említett rendelet 33. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A mezőgazdasági termelő abban az esetben jogosult az egységes támogatási rendszer igénybevételére, ha:

a) a 38. cikkben említett bázisidőszakban a VI. mellékletben említett támogatási rendszerek legalább egyikének alapján támogatásban részesült; vagy

b) a mezőgazdasági üzemhez vagy annak egy részéhez tényleges vagy várható örökség címén jutott olyan mezőgazdasági termelőtől, aki megfelelt az a) pontban említett feltételeknek; vagy

c) a nemzeti tartalék terhére vagy átruházás címén szerzett támogatási jogosultságot."

13 Az 1782/2003 rendelet 36. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az egységes támogatási rendszer keretében a támogatást a 3. fejezetben meghatározottak szerinti támogatási jogosultságokra fizetik, amelyeket a 44. cikk (2) bekezdésében meghatározottak szerinti, megegyező támogatható hektárszámmal kell alátámasztani."

14 Az említett rendeletnek „A támogatási jogosultság felhasználása” című 44. cikke értelmében:

„(1) Minden támogatási jogosultság, amely a támogatható hektárszámhoz kapcsolódik, feljogosít a támogatási jogosultság által megállapított összeg igénylésére.

(2) A »támogatható hektárszám« a mezőgazdasági üzem szántóföldből és állandó legelőből álló földterülete, kivéve az állandó kultúrák, erdők vagy nem mezőgazdasági tevékenység céljára használt területeket.

[…]”

15 Az 1782/2003 rendelet „A támogatási jogosultság átruházása” című 46. cikke szerint:

(1) „Támogatási jogosultság csak az ugyanazon tagállamban letelepedett másik mezőgazdasági termelő javára ruházható át, a tényleges vagy várható öröklés címén történő átszállás esetének kivételével.

[…]

(2) Támogatási jogosultság eladás vagy bármely egyéb formában történő végleges átruházás útján ruházható át, földterülettel együtt vagy anélkül. Ezzel ellentétben, bérbeadás vagy más hasonló típusú ügylet csak abban az esetben engedhető meg, ha a támogatási jogosultság átruházását megfelelő támogatható hektárszám átruházása kíséri.

A 40. cikk (4) rendelkezésében [helyesen: (4) bekezdésében] említett *vis maior* vagy rendkívüli körülmény esetének kivételével a mezőgazdasági termelő csak abban az esetben ruházhatja át támogatási jogosultságát földterület nélkül, ha a 44. cikk értelmében a támogatási jogosultságainak legalább 80%-át felhasználta legalább egy naptári évben, vagy ha önkéntesen lemondott a nemzeti tartalék javára valamennyi olyan támogatási jogosultságáról, amelyet nem használt fel az egységes támogatás alkalmazásának első évében.

[…]”

16 Az említett rendelet 5. fejezetének „Regionális végrehajtás” című 1. szakasza tartalmazza a tagállamok azon lehetőségét, hogy regionális szinten alkalmazzák az egységes támogatási rendszert.

17 Az említett rendelet fenti szakaszába tartozó 59. cikkének (1) és (3) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Kellően megalapozott esetben a tagállamok – objektív ismérvek alapján – feloszthatják az 58. cikk alapján meghatározott regionális felső határt vagy annak egy részét az összes olyan mezőgazdasági termelő között, akinek mezőgazdasági üzeme

az érintett régióban található, ideértve azokat is, amelyek nem felelnek meg a 33. cikkben említett jogosultsági követelménynek.

[…]

(3) A regionális felső határ teljes összegének részleges felosztása esetén a mezőgazdasági termelőknek odaítélt támogatási jogosultságok egységértékének kiszámítása az 58. cikk alapján megállapított regionális felső határ megfelelő részének a 44. cikk (2) bekezdése szerinti, regionális szinten megállapított támogatható hektárszámmal való elosztásával történik.

Amennyiben a mezőgazdasági termelő a regionális felső határ fennmaradó része alapján kiszámított támogatási jogosultságra is jogosult, az egyes jogosultságainak – kivéve a területpihentetési támogatás iránti jogosultságát – regionális egységértékét növelni kell egy olyan összeggel, amelyet a referenciaösszegnek a mezőgazdasági termelő jogosultságainak a (4) bekezdéssel összhangban megállapított számával történő elosztásával lehet megkapni.

[…]”

18 Az 1782/2003 rendelet 62. cikke alapján a tagállamok dönthetnek úgy, hogy az e rendelet 95. és 96. cikkében előírt tejtámogatásból és kiegészítő támogatásból eredő összegeket nemzeti vagy regionális szinten, részben vagy egészben bevonják a 2005. évvel kezdődő egységes támogatási rendszer körébe.

A nemzeti szabályozás

19 Az egységes támogatási rendszer alkalmazásáról szóló törvény (Betriebsprämiendurchführungsgesetz, a továbbiakban: BetrPrämDurchfG) 2. §-ának (1) bekezdése alapján az egységes támogatást regionális szinten 2005. január 1-jétől ítélik oda az említett törvényben és az egységes támogatási rendszer alkalmazásáról szóló rendeletben előírt feltételek alapján.

20 A BetrPrämDurchfG 5. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az egységes támogatás referenciaösszege az 1782/2003 rendelet 59. cikke (1) és (3) bekezdése együttesen értelmezett rendelkezéseinek alkalmazásával minden egyes mezőgazdasági termelő esetében a mezőgazdasági üzem sajátosságai szerinti összegből és a területen alapuló összegből tevődik össze.

21 A mezőgazdasági üzem sajátosságai szerinti összeget a BetrPrämDurchfG 5. §-a (2) bekezdésének 1. pontjában felsorolt korábbi közvetlen támogatások alapján számítják ki, amelyekhez hozzá kell adni a tejtámogatásból és kiegészítő tejtámogatásból eredő összegeket. A területen alapuló támogatást úgy kell kiszámítani, hogy a regionális felső határ fennmaradó részét el kell osztani a támogatható hektárok számával.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

22 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból következik, hogy Amkeline Gerta Harms és Johann Harms (a továbbiakban: eladók) 2005. november 8-án közokiratba foglalt szerződéssel a vevő részére mezőgazdasági ingatlanokat, valamint takarmánykészleteket és tej-referenciamennyiségeket adtak el. Az eladók tulajdonát képező

9,6 hektár nagyságú mezőgazdasági földterület átruházásán kívül az adásvételi szerződés a vevő azon lehetőségéről is rendelkezett, hogy a tulajdonosokkal vagy a jogutódjaikkal kötendő megállapodások révén átvegye azon hozzávetőleg 100 hektár földterületet, amellyel az eladók bérleti és használati szerződések révén rendelkeztek.

23 Az adásvételi szerződés felei abban is megállapodtak, hogy az eladók ellenérték nélkül minden olyan támogatási jogosultságot átruháznak a vevőre, amely őket a szerződés tárgyát képező, illetve a vevő által átvett bérleti és használati szerződések tárgyát képező mezőgazdasági földterületek alapján megilleti.

24 Az adásvételi szerződés 9. cikke többek között az alábbi rendelkezést tartalmazta:

„A támogatási jogosultságok végleges megállapítását és elosztását követően az eladók ezek értékét az utóbbi megismerésétől számított két héten belül, legkésőbb azonban 2006. január 15-én közlik a vevővel.

A szerződő felek […] kötelezettséget vállalnak arra, hogy a megfelelő azonosítók és az érték megadásával legkésőbb 2006. február 15-ig szerződést kötnek a konkrét támogatási jogosultságok átruházásáról.

Az említett szerződés megkötését követő egy hónapon belül a szerződő felek bejelentik az átruházást az integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer központi adatbankjába.

A szerződő felek egymás közötti jogviszonyukban megállapodnak, hogy a vevőt szántóföld vonatkozásában 40 támogatási jogosultság, legelő vonatkozásában pedig 40 támogatási jogosultság illeti meg, valamint az adott mezőgazdasági üzem sajátosságai szerinti támogatási jogosultságoknak (»top up«) az a része, amely az üzem átvétele keretében bérletként a vevőre átruházott tej-referenciamennyiségnek (kb. 622 000 kg) felel meg.

A vevő kötelezettséget vállal arra, hogy az ezt meghaladó, területi és a mezőgazdasági üzem sajátosságai szerinti támogatási jogosultság címén évente kapott összegeket (kb. 15 támogatási jogosultság szántóföld vonatkozásában, kb. 15 támogatási jogosultság legelő vonatkozásában és kompenzációs kifizetések kb. 1 000 000 kg tej-referenciaérték vonatkozásában) azok kifizetését követően az eladónak átadja […]”

25 Az adásvételi szerződés teljesítésre került; az eladott mezőgazdasági területeket a vevőre átruházták. 2006. április 1-jén 111,79 támogatási jogosultságot ruháztak át rá.

26 Az eladók 2007. január 29-i írásbeli engedményező nyilatkozatukkal az alapeljárás felperese részére engedményezték az adásvételi szerződésből eredő jogosultságokat.

27 Az említett adásvételi szerződés és az abból következő 2006. január 6-i megállapodás alapján az alapeljárás felperese többek között azt követelte a vevőtől, hogy a felek közötti megállapodás értelmében az eladóknak juttatott támogatási jogosultságok címén a 2006. év vonatkozásában fizessen ki részére összesen 40 823,05 eurót.

28 A fenti kérelemnek a Landgericht Aurich által történő elutasítását követően az alapeljárás felperese fellebbezést terjesztett elő az Oberlandesgericht Oldenburg előtt.

29 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az előtte folyamatban lévő ügy kimenetele az adásvételi szerződés 9. cikkében szereplő szerződéses rendelkezés érvényességétől függ, különös tekintettel az 1782/2003 rendelet 46. cikkében foglalt, a támogatási jogosultságok átruházására vonatkozó korlátozásokra és az egységes támogatási rendszer által követett célokra.

30 E körülmények között az Oberlandesgericht Oldenburg az eljárást felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a[z] […] 1782/2003 rendelet […] 46. cikkének (2) bekezdését, hogy e rendelkezéssel összeegyeztethetetlenek és ezért érvénytelenek az olyan szerződéses megállapodások, amelyekkel látszólag ugyan támogatási jogosultságok teljes és végleges átruházására kerül sor, azonban a felek között megkötött megállapodás alapján a támogatási jogosultságok gazdaságilag továbbra is az eladót illetik meg, a vevő azonban, mint a támogatás formális jogosultja, köteles a támogatási jogosultságokat a megfelelő területeken történő gazdálkodással aktiválni, és a megkapott támogatást az eladónak teljes mértékben kifizetni, vagy, amelyek alapján oly módon ruháznak át a vevőre területalapú támogatásokat, hogy a vevő legalábbis a jogosultságok aktiválását és a támogatások kifizetését követően köteles annak egy részét (az adott mezőgazdasági üzem sajátosságai szerinti részt) az eladónak rendszeresen kifizetni?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

Az elfogadhatóságról

31 Az alapeljárás felperese vitatja az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát azzal az indokkal, hogy az előterjesztett kérdés nem felel meg az alapügy ténybeli hátterének.

32 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti, az EK 234. cikk szerinti együttműködés keretében egyedül az alapügyben eljáró és a meghozandó bírósági döntésért felelős nemzeti bíróság jogosult az előtte folyamatban lévő ügy sajátosságaira figyelemmel megítélni azt, hogy a Bíróság számára feltett kérdések relevánsak-e (lásd különösen a C-138/08. sz. Hochtief és Linde-Kca-Dresden ügyben 2009. október 15-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-9889. o.] 20. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

33 Az uniós és nemzeti bíróságok hatáskörmegosztásának keretén belül a Bíróság mindemellett köteles figyelembe venni azt az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban meghatározott ténybeli és szabályozási hátteret, amelybe az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés illeszkedik (a C-153/02. sz. Neri-ügyben 2003. november 13-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-13555. o.] 35. pontja).

34 Meg kell tehát állapítani, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható, és azt az Oberlandesgericht Oldenburg által az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában meghatározott ténybeli háttér vonatkozásában kell megvizsgálni.

Az ügy érdeméről

35 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy az 1782/2003 rendelet 46. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan megállapodás, amilyenről az alapügyben is szó van, amelynek tárgya támogatási jogosultságok végleges átruházása, és amelynek alapján az átvevő a támogatási jogosultságok jogosultjaként köteles e jogosultságok aktiválására és a részére e címen kifizetett összegeknek vagy azok egy részének az átruházó részére történő átadására.

36 Először is emlékeztetni kell arra, hogy bár a szerződéseket az önálló akaratnyilvánítás elve jellemzi, amely szerint a felek többek között szabadon kötelezhetik el magukat egymással szemben, a hatályos uniós szabályozás tartalmazhat korlátozásokat e szerződéses szabadság vonatkozásában (lásd ebben az értelemben a C-240/97. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 1999. október 5-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-6571. o.] 99. pontját).

37 Közelebbről, a támogatási jogosultságok jogosultját megillető szerződéses szabadság nem teheti lehetővé számára, hogy az 1782/2003 rendeletben kitűzött célokkal ellentétes kötelezettségeket vállaljon.

38 E vonatkozásban emlékeztetni kell arra, hogy az 1782/2003 rendelet 1. cikkének második francia bekezdése értelmében az egységes támogatási rendszer a mezőgazdasági termelők részére nyújtott jövedelemtámogatás. Ahogyan az említett rendelet (21) preambulumbekezdése kimondja, a mezőgazdasági népesség megfelelő életszínvonalának biztosításában álló célkitűzés szorosan összefügg a vidéki térségek megőrzésével. E rendelet (24) preambulumbekezdése egyébiránt ezen okból írja elő, hogy indokolt az egységes támogatást a környezetre, az élelmiszer-biztonságra, az állategészségügyre és az állatok kíméletére, valamint a gazdaság jó mezőgazdasági és ökológiai állapotának fenntartására vonatkozó előírásoknak való kölcsönös megfeleltetéshez kötni. A jogalkotó a támogatás kifizetését ezenkívül ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a mezőgazdasági termelő a támogatási jogosultságok számának megfelelő számú támogatható hektárral rendelkezzen (lásd ebben az értelemben a C-470/08. sz. Van Dijk-ügyben 2010. január 21-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-603. o.] 33. pontját).

39 A fentiekből következik, hogy a mezőgazdasági termelő nem részesülhet az 1782/2003 rendelet által létrehozott támogatási rendszerből származó támogatásból, ha már nem teljesíti az említett rendelet által előírt feltételeket. Ellenkező esetben ugyanis az egységes támogatási rendszer céljával összeegyeztethetetlen előnyhöz jutna.

40 Az 1782/2003 rendeletben az alapügy tárgyát képező támogatási jogosultságok átruházása vonatkozásában előírt szabályokat illetően az említett rendelet 46. cikkének (2) bekezdése többek között úgy rendelkezik, hogy a támogatási jogosultságok átruházására végleges átruházással, illetve bérbeadás vagy más hasonló típusú ügylet útján kerülhet sor.

41 Végleges átruházás esetében – ahogyan arra az alapügyben is sor kerül – az addig támogatási jogosultságokkal rendelkező mezőgazdasági termelő véglegesen lemond az igényeiről a másik mezőgazdasági termelő részére történő átruházással, aki ezt követően e jogosultságokat a saját javára hasznosítja (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Van Dijk-ügyben hozott ítélet 35. pontját).

42 A jelen esetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból következik, hogy az eladók minden olyan támogatási jogosultságot átruháztak a vevőre, amely őket megilleti. Az adásvételi szerződés többek között arról rendelkezett, hogy a felek kötelesek a támogatási jogosultságok végleges átruházását bejelenteni a támogatási jogosultságok azonosítására és nyilvántartására szolgáló rendszer központi adatbankjába.

43 Az adásvételi szerződés felei azonban egymás közötti jogviszonyukban megállapodtak arról, hogy a szerződés 9. cikkében szereplő egyik rendelkezés alapján meghatározott számú támogatási jogosultság kerül átruházásra a vevőre, aki kötelezettséget vállal arra, hogy a fennmaradó támogatási jogosultságok címén évente kapott összegeket azok aktiválását követően az eladóknak kifizeti.

44 Úgy tűnik, hogy az említett rendelkezés szövegéből – amely kifejezetten kimondja, hogy a vevőt nem a rá átruházott valamennyi támogatási jogosultság, hanem azoknak csupán egy része illeti meg – az következik, hogy a felek szándéka arra irányult, hogy az átruházott támogatási jogosultságok egy részét a közöttük fennálló jogviszony alapján az 1782/2003 rendelet céljainak megsértésével az eladóknak juttassák. *A contrario* értelmezés alapján ugyanis ebből a rendelkezésből szükségszerűen következik, hogy a fennmaradó támogatási jogosultságok az eladókhoz kerülnek. Ezen értékelést megerősíti az a körülmény, hogy – ahogyan a Bíróság elé terjesztett adatokból kitűnik – a felek nem határoztak meg semmilyen időbeli korlátozást az átvevő azon kötelezettségét illetően, hogy az említett támogatási jogosultságok címén részére kifizetett összegek egy részét az átruházónak kifizesse.

45 Az ilyen szerződéses rendelkezés, amelynek alapján a támogatási jogosultságok átvevője – a felek közötti jogviszony alapján – a rá formailag átruházott támogatási jogosultságoknak csupán egy részét szerzi meg, nem tekinthető összeegyeztethetőnek az 1782/2003 rendeletnek a jelen ítélet 38. pontjában kimondott célkitűzéseivel, amennyiben e rendelkezés célja annak lehetővé tétele az átruházó számára, hogy továbbra is hasznot húzzon az e rendelet által létrehozott támogatási rendszerből, anélkül hogy vonatkoznának rá az említett rendelet II. címének 1. fejezetében említett kötelezettségek, valamint ugyanezen rendelet 33. cikkében szereplő, támogatásra való jogosultsági feltételek.

46 Az alapügy felperese a tárgyaláson azonban arra hivatkozott, hogy az adásvételi szerződés megkötésének időpontjában a támogatási jogosultságokat a Németországi Szövetségi Köztársaságban és különösen Alsó-Szászországban még nem ítélték oda. Ennek megfelelően az említett – szerencsétlenül megfogalmazott – szerződéses rendelkezés célja nem az átvevőkre átruházott támogatási jogosultságok egy részének az átruházó részére történő visszajuttatása lenne, hanem a támogatási jogosultságok e részének értékére való hivatkozással a valamennyi támogatási jogosultság átruházása esetére megállapodásba foglalt ár meghatározása.

47 E vonatkozásban meg kell állapítani, hogy az 1782/2003 rendelet ellentétes rendelkezése hiányában a felek főszabály szerint szabadon határozhatják meg a támogatási jogosultságok átruházása esetén fizetendő ellenérték összegét.

48 E feltételek mellett az a meghatározó kérdés, hogy a kérdéses rendelkezés a felek azon szándékának eredménye-e, hogy egymás közötti jogviszonyukban a formálisan átruházott támogatási jogosultságok egy részét az átruházó részére az 1782/2003 rendelet rendelkezéseinek megsértésével átadják, vagy pedig a támogatási jogosultságok összességének átruházása kapcsán megállapodásba foglalt árnak a támogatási jogosultságok e részének árára való hivatkozással történő meghatározása.

49 A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy az egyedül általa értékelendő tényállás alapján megállapítsa, mi volt a felek valódi szándéka.

50 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy az 1782/2003 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan megállapodás, mint amilyenről az alapügyben is szó van, amelynek tárgya támogatási jogosultságok végleges átruházása, és amelynek alapján az átvevő a támogatási jogosultságok jogosultjaként köteles e jogosultságok aktiválására, és időbeli korlát nélkül a részére e címen kifizetett összegeknek vagy azok egy részének az átruházó részére történő átadására, feltéve hogy az ilyen megállapodás célja nem annak lehetővé tétele az átruházó számára, hogy az általa formailag átruházott támogatási jogosultságok egy részét az ő részére

visszajuttassák, hanem a támogatási jogosultságok e részének értékére való hivatkozással a valamennyi támogatási jogosultság átruházása esetére megállapodásba foglalt ár meghatározása.

A költségekről

51 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról, továbbá a 2019/93/EGK, 1452/2001/EK, 1453/2001/EK, 1454/2001/EK, 1868/94/EK, 1251/1999/EK, 1254/1999/EK, 1673/2000/EK, 2358/71/EGK és a 2529/2001/EK rendelet módosításáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendeletet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan megállapodás, mint amilyenről az alapügyben is szó van, amelynek tárgya támogatási jogosultságok végleges átruházása, és amelynek alapján az átvevő a támogatási jogosultságok jogosultjaként köteles e jogosultságok aktiválására, és időbeli korlát nélkül a részére e címen kifizetett összegeknek vagy azok egy részének az átruházó részére történő átadására, feltéve hogy az ilyen megállapodás célja nem annak lehetővé tétele az átruházó számára, hogy az általa formailag átruházott támogatási jogosultságok egy részét az ő részére visszajuttassák, hanem a támogatási jogosultságok e részének értékére

való hivatkozással a valamennyi támogatási jogosultság átruházása esetére megállapodásba foglalt ár meghatározása.

Aláírások